

بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی گلسار

تامپوناد قلبی چیست و چگونه از

خود مراقبت کنید؟

تهیه: کارگروه آموزش بیماربخش مراقبت های ویژه جراحی قلب

تدوین: خرداد ۱۳۹۹

بازنگری: خرداد ۱۴۰۵

ایمیل بیمارستان

info@golsarhospital.ir

سایت بیمارستان

www.golsarhospital.ir

شماره تلفن: ۳۴۹۰۰-۰۱۳

آدرس: رشت - گلسار - بلوار سمیه

کدپمفلت: T8-AC-02

حمام:

تا زمانی که پزشک اجازه نداده است، از استحمام در وان یا غوطه‌ور شدن در آب خودداری کنید.

هنگام دوش گرفتن، محل زخم را با دقت بشویید و به آرامی خشک کنید. پانسمان را در صورت لزوم پس از دوش گرفتن عوض کنید.

خواب: در صورت نیاز، از چند بالش برای بالا نگه داشتن سر و قفسه سینه در هنگام خواب استفاده کنید.

فعالیت و محدودیت‌ها:

استراحت کافی داشته باشید.

به تدریج فعالیت‌های خود را افزایش دهید. از انجام فعالیت‌های سنگین، بلند کردن اجسام سنگین (معمولاً بیش از ۵-۱۰ کیلوگرم) و ورزش‌های شدید برای چند هفته خودداری کنید، مگر اینکه پزشک اجازه دهد.

از خم شدن یا پیچاندن شدید تنه خودداری کنید.

رانندگی: معمولاً تا زمانی که بتوانید به راحتی کمر بند ایمنی را ببندید و در صورت نیاز، عکس‌العمل‌های سریع داشته باشید، مجاز نیست. با پزشک خود مشورت کنید.

چه زمانی باید پزشک را مطلع کنید؟

هرگونه خونریزی غیرعادی یا شدید.

افزایش درد، قرمزی، تورم یا ترشح از محل جراحی یا ورود سوزن.

تب، لرز یا علائم عفونت.

دوباره شروع شدن تنگی نفس، درد قفسه سینه، سرگیجه یا غش.

تورم یا درد ناگهانی در ساق پا.

هرگونه نگرانی یا سؤال در مورد داروها.

در صورت داشتن هرگونه سوال در زمینه مراقبت های منزل با شماره تماس

۰۱۳-۳۴۹۰۰ داخلی بخش مربوطه تماس حاصل نمایید.

ویندوگذاری پریکارد

ویندوگذاری پریکارد یک روش جراحی است که برای تخلیه دائمی مایع تجمع یافته در پریکارد استفاده می‌شود، به خصوص اگر پریکاردیوسنتز موفقیت‌آمیز نباشد، مایع به سرعت برگردد، یا علت آن نیاز به بررسی بیشتر داشته باشد.

این عمل تحت بیهوشی عمومی انجام می‌شود.

جراح یک برش در پریکارد ایجاد می‌کند و بخشی از آن را برمی‌دارد تا یک "پنجره" (Window) ایجاد شود.

مایع اضافی تخلیه می‌شود.

گاهی اوقات، یک لوله تخلیه (درن) برای چند روز در محل باقی می‌ماند.

مراقبت در منزل

پس از ترخیص از بیمارستان، مراقبت صحیح در منزل برای بهبودی کامل و جلوگیری از عوارض ضروری است.

مراقبت از زخم:

پانسمان را طبق دستور پزشک یا پرستار عوض کنید.

ناحیه زخم را تمیز و خشک نگه دارید.

از خاراندن یا دست زدن غیرضروری به زخم خودداری کنید.

در صورت مشاهده قرمزی، تورم، ترشح چرک، درد شدید یا تب، فوراً با پزشک تماس بگیرید.

تغذیه و مایعات:

یک رژیم غذایی سالم و متعادل داشته باشید.

مایعات کافی بنوشید، مگر اینکه پزشک محدودیت مایعات برای شما تعیین کرده باشد.

ترک سیگار:

اگر سیگار می‌کشید، ترک سیگار برای سلامت قلب و ریه شما حیاتی است. از پزشک خود برای دریافت کمک در این زمینه کمک بگیرید.

تامپوناد قلبی چیست؟

قلب ما در کیسه‌ای پرده‌ای مانند به نام پریکارد قرار دارد. این کیسه دو لایه دارد و فضای کوچکی بین دو لایه آن وجود دارد که معمولاً مقدار کمی مایع (حدود ۱۵-۵۰ سی‌سی) برای لغزندگی و تسهیل حرکت قلب در بر دارد. تامپوناد قلبی زمانی اتفاق می‌افتد که مایع یا خون به طور ناگهانی یا تدریجی در این فضای پریکارد تجمع پیدا می‌کند. این تجمع مایع باعث افزایش فشار در فضای پریکارد می‌شود.

تامپوناد قلبی چه مشکلاتی ایجاد می‌کند؟

فشار بر قلب: این مایع اضافی، کیسه پریکارد را سفت و غیرقابل ارتجاع می‌کند. قلب برای پمپاژ خون، نیاز به باز شدن کامل در هر ضربان دارد. فشار ناشی از مایع اضافی، مانع باز شدن کامل حفره‌های قلبی، به خصوص دهلیز و بطن راست، می‌شود.

کاهش برون‌ده قلبی: چون قلب نمی‌تواند به خوبی باز شود و خون دریافت کند، مقدار خونی که در هر ضربان پمپاژ می‌کند (برون‌ده قلبی) به شدت کاهش می‌یابد.

افت فشار خون: کاهش برون‌ده قلبی منجر به افت شدید فشار خون در کل بدن می‌شود.

نارسایی قلبی: در نهایت، قلب قادر به تأمین اکسیژن کافی برای اندام‌های حیاتی بدن نخواهد بود.

علائم و نشانه‌های تامپوناد قلبی

شناخت علائم تامپوناد قلبی بسیار مهم است، زیرا تشخیص زودهنگام می‌تواند جان بیمار را نجات دهد. این علائم ممکن است به سرعت ظاهر شوند یا به تدریج پیشرفت کنند.

تنگی نفس: احساس کمبود هوا، به خصوص هنگام دراز کشیدن یا فعالیت. این شایع‌ترین علامت است.
افت فشار خون: فشار خون به طور قابل توجهی پایین‌تر از حد طبیعی می‌رود.

بزرگی وریدهای گردن: به دلیل برگشت خون به دهلیز راست و عدم توانایی پمپاژ، رگ‌های گردن برجسته و پر به نظر می‌رسند.

کاهش یا نبود نبض: نبض ضعیف، کند و گاهی نامنظم احساس می‌شود.

درد قفسه سینه: گاهی اوقات ممکن است احساس فشار یا درد در قفسه سینه وجود داشته باشد.

ضربان سریع قلب: قلب برای جبران کاهش برون‌ده، سعی می‌کند با تندتر زدن، خون بیشتری پمپاژ کند.

اضطراب و بی‌قراری: بیمار ممکن است احساس اضطراب، گیجی یا بی‌قراری کند.

رنگ پریدگی یا کبودی پوست: به دلیل کمبود اکسیژن.

هدف اصلی درمان تامپوناد، تخلیه سریع مایع اضافی است تا فشار از روی قلب برداشته شود. دو روش اصلی برای این کار وجود دارد:

پریکاردیوستزی: تخلیه مایع با سوزن.

بیمار در وضعیت مناسب (معمولاً نیمه نشسته) قرار می‌گیرد. ناحیه قفسه سینه برای استریل شدن تمیز می‌شود. بی‌حسی موضعی تزریق می‌گردد.

تحت هدایت سونوگرافی، یک سوزن بلند از طریق پوست قفسه سینه وارد فضای پریکارد می‌شود.

مایع تجمع یافته از طریق سوزن کشیده شده و به داخل سرنگ یا کیسه جمع‌آوری منتقل می‌شود.

گاهی اوقات، پس از تخلیه اولیه، یک کاتتر نازک (درن) در محل باقی گذاشته می‌شود تا مایع باقی‌مانده یا ترشح مجدد آن به طور مداوم تخلیه شود.

